

Zeleni tisk.
Modra odločitev.

OKOLJSKA IZJAVA za leto 2015

Medium d.o.o.

Medium d.o.o., Okoljska izjava za leto 2015

Pripravila: mag. Mirjam Fain, skrbnica sistema ravnanja z okoljem

Odobril: Miran Dolar, direktor

Žirovnica, december 2016

KAZALO

KAZALO	2
1. IZJAVA O VERODOSTOJNOSTI OKOLJSKIH PODATKOV	3
2. PREDSTAVITEV PODJETJA.....	4
2.1. Obseg sistema ravnanja z okoljem (SRO).....	4
2.2. Povzetek dejavnosti, proizvodov in storitev.....	5
2.3. Proizvodne faze naše dejavnosti	7
3. OKOLJSKA POLITIKA	8
3.1. Sistem ravnanja z okoljem in ukrepi za izvajanje okoljske politike	9
4. OKOLJSKI VIDIKI.....	11
5. OKVIRNI IN IZVEDBENI CILJI TER OKOLJSKA USPEŠNOST ORGANIZACIJE.....	14
5.1. Poraba električne energije.....	14
5.2. Spodbujanje strank k nakupu tiskovin iz recikliranega papirja ali papirja s FSC/PEFC certifikatom	16
5.3. Drugi kazalniki okoljske uspešnosti.....	18
5.3.1. Emisije snovi v zrak.....	18
5.3.2. Poraba vode.....	19
5.3.3. Nastajanje odpadnega papirja.....	20
5.3.4. Nastajanje mešanih odpadkov	22
5.3.5. Nastajanje nevarnih odpadkov	23
5.3.6. Količina nabavljenih kemikalij.....	24
6. IZPOLNJEVANJE ZAKONSKIH IN DRUGIH ZAHTEV	25
7. KOMUNICIRANJE	26
7.1. Zunanje komuniciranje	26
7.2. Notranje komuniciranje in usposabljanje.....	26
8. IZREDNE RAZMERE	27
9. IZJAVA OKOLJSKEGA PREVERITELJA.....	28
10. POTRDILO O REGISTRACIJI V SISTEMU EMAS.....	29

1. IZJAVA O VERODOSTOJNOSTI OKOLJSKIH PODATKOV

Okoljska izjava za leto 2015 odraža stanje v podjetju Medium d.o.o. za obdobje od 1.1.2015 do 31.12.2015. Vsi podatki navedeni v *Okoljski izjavi za leto 2015* so verodostojni in odražajo dejansko stanje sistema ravnanja z okoljem v podjetju Medium.

Okoljska izjava je objavljena na spletni strani www.medium.si. Enkrat letno se ji doda še Dopolnitev okoljske izjave.

Podjetje Medium je samostojno podjetje, katerega dejavnosti potekajo na sedežu organizacije.

Firma: Medium, design, grafični inženiring, tisk d.o.o.
Skrajšana firma: Medium d.o.o.
Sedež: Žirovnica 60c, 4274 Žirovnica
Šifra dejavnosti: 18.120 Drugo tiskanje
Dejavnost družbe: oblikovanje, priprava za tisk, tisk, prodaja promocijskih izdelkov
Direktor: Miran Dolar

Skrbnica sistema ravnanja z okoljem: mag. Mirjam Fain
Kontakt: 04/580-50-20, medium@medium.si

Svoje delovanje smo zahtevam Uredbe EMAS (Uredba ES št. 1221/2009, z dne 25.11.2009) prilagodili v letu 2010. Prvo Potrdilo o registraciji v sistem EMAS je izdalo Ministrstvo za okolje in prostor, ARSO, leta 2011. (Datum vključitve v EMAS: 31.01.2011, registracijska številka SI-00005, registracija je veljala do 31.01.2014. Dokument je objavljen na koncu *Okoljska izjava 2010*). V letu 2013 smo od Ministrstva za kmetijstvo in okolje, ARSO pridobili podaljšanje registracije v sistem EMAS (Registracija velja do 31.01.2017. Dokument je objavljen na koncu *Okoljske izjave za leto 2012*).

Delovanje sistema ravnanja z okoljem in Okoljsko izjavo oz. Dopolnitev okoljske izjave preverja Slovenski inštitut za kakovost in meroslovje (akreditacijska številka SI-V-0001). Izjava okoljskega preveritelja o dejavnostih preverjanja in potrjevanja št. O-005 je objavljena na koncu Okoljske izjave oz. Dopolnitve okoljske izjave.

Miran Dolar
direktor

2. PREDSTAVITEV PODJETJA

2.1. Obseg sistema ravnanja z okoljem (SRO)

Podjetje Medium je samostojno podjetje. Vse dejavnosti potekajo na sedežu podjetja, ki je v občini Žirovnica na Gorenjskem. Stavba podjetja je locirana na robu naselja Žirovnica in v bližini Poslovne cone Žirovnica.

Slika 1: Poslovna stavba podjetja Medium

V sistem ISO 14001:2004¹ in EMAS je vključeno celotno podjetje Medium d.o.o. Največ nalog glede okoljskega delovanja organizacije je razdeljenih med direktorja Mirana Dolarja in skrbnico sistema ravnanja z okoljem (skrbnica SRO) Mirjam Fain.

Medium d.o.o., tiskarsko in založniško podjetje, sta v januarju leta 1992 ustanovila brat in sestra Miran Dolar in Rolanda Ravnihar Dolar. V letu 1996 je podjetje tiskarsko dejavnost nadgradilo z razvojem lastnih produktov in grosistično prodajo poslovnih daril, katerih osnova je lastna kolekcija, ki temelji na tisku. Od leta 2006 podjetje posluje v novih poslovnih prostorih, kar je omogočilo širitev in optimizacijo tehnološkega procesa.

Selitvi v nove prostore sledi stalna posodobitev tiskarskih strojev in spremljajoče informacijske opreme. V zadnjih letih pa posebno pozornost posvečamo zelenim tehnologijam tiska in okolju prijaznejšim poslovnim in proizvodnim procesom. Podjetje Medium d.o.o. je eno izmed vodilnih tiskarskih podjetij v Sloveniji na področju "zelenega tiska". Naše stranke ves čas spodbujamo k uporabi okolju prijaznejših materialov, hkrati pa skrbimo, da ima naše delovanje čim manjši vpliv na okolje. Od leta 2010 smo imetniki okoljskega standarda ISO 14001, od januarja 2011 pa smo registrirani v sistem EMAS.

¹ V marcu 2016 je izšel slovenski prevod posodobljenega standarda ISO 14001: 2015. Novostim se bomo prilagodili postopoma, v dveh letih. Letos smo po novi verziji standarda izvedli pregled okoljskih vidikov. Ostalim zahtevam se bomo prilagodili v prihodnjem letu.

Firma:	Medium, design, grafični inženiring, tisk, d.o.o.
Skrajšana firma:	Medium d.o.o.
Naslov:	Žirovnica 60 c
Poštna številka in kraj:	4274 Žirovnica
Občina:	Žirovnica
Datum vpisa v sodni register:	10.01.1992
Telefon:	04/580-50-20
GSM:	040-221-533
Fax:	04/580-50-25
e-mail:	medium@medium.si
Spletna stran:	www.medium.si
Direktor:	Miran Dolar
Skrbnica sistema ravnanja z okoljem:	mag. Mirjam Fain, mirjam@medium.si
Dejavnost družbe:	oblikovanje, priprava za tisk, tisk, prodaja promocijskih izdelkov
Šifra glavne dejavnosti podjetja:	18.120 Drugo tiskanje

2.2. Povzetek dejavnosti, proizvodov in storitev

Primarna dejavnost podjetja je tisk in priprava za tisk, katero dopolnujemo s spremljajočimi storitvami, kot so založništvo, prodaja promocijskih izdelkov ter spletna trgovina z okolju prijaznejšimi izdelki. Naša celotna ponudba in ostali podatki o podjetju so na voljo na naši spletni strani www.medium.si.

Poleg tiskovin, ki jih izdelujemo po željah naših strank, vsako leto pripravimo kolekcijo lastnih koledarjev in rokovnikov iz okolju prijaznejših materialov. Ponudbo dopolnujemo z izborom promocijskih daril. V zadnjih letih ponujamo tudi "zelena" darila, ki so narejena iz naravnih ali recikliranih materialov ali spodbujajo k trajnostnemu načinu življenja in varovanju okolja.

Slika 2: Del poslovno novoletne kolekcije

Naravnost podjetja k trajnostnemu razvoju je privedla do ideje, ki je bila izvedena z vzpostavitvijo lastne spletne trgovine www.ekosvet.net, v kateri ponujamo okolju prijaznejše izdelke. Obiskovalci lahko preberejo tudi okoljske novice, ki se redno osvežujejo.

Slika 3: www.ekosvet.net

V letu 2015 smo lansirali nov izdelek za otroke **igralni hiško - čebelnjak**. Hiška je narejena iz kompaktnega valkartona in po obliki spominja na slovenski čebelnjak. Namenjena je našim najmlajšim, z njo pa jim želimo približati pomen čebel za življenje in okolje.

Slika 4: Igralna hiška - čebelnjak

Vsi naši proizvodni procesi potekajo v poslovnih prostorih podjetja v Žirovnici, tik ob cesti Lesce – Jesenice. Proizvodni procesi so razdeljeni po nadstropjih:

- v kleti, kjer skladiščimo papir, poteka razrez papirja in dodelava (zgibanje, znašanje, vrtanje, špiraljenje...),
- v pritličju se vrši dejavnost tiska, v manjšem prostoru imamo postavljen digitalni tiskarski stroj *MGI Meteor DP 8700 XL*; v večjem prostoru pa so trije offset tiskarski stroji (*Heidelberg Speedmaster 74-4P*, *Heidelberg Speedmaster 52-4P* in *Heidelberg MO*),
- v 1. nadstropju imamo poslovne prostore,
- v 2. nadstropju poteka oblikovanje in računalniška priprava za tisk, v posebnem prostoru je postavljen stroj za osvetljevanje plošč (CTP). En prostor oddajamo podnajemnikom, ki se ukvarjajo z izdelavo spletnih strani.

Tehnološka posodobitev v letu 2015:

- v januarju smo zamenjali rezalni stroj za razrez papirja z novejšim;
- v letu 2015 smo namestilo čistilno enoto za odpadni razvijalec XR-1200 F, ki smo jo pričeli uporabljati šele v letu 2016.

2.3. Proizvodne faze naše dejavnosti

oblikovanje

grafična priprava

- skeniranje
- grafični prelom
- izdelava poskusnih odtisov
- elektronska montaža
- izdelava plošč

tisk

- offset tisk
- digitalni tisk

dodelava

- vezava
- lepljenje
- izsekovanje
- slepi tisk

delo kooperantov

- plastifikacija
- UV lakiranje
- zlatotisk

3. OKOLJSKA POLITIKA

Varovanje okolja spremlja podjetje Medium d.o.o. že od pričetka delovanja. Naša poslovna filozofija je neprestano izboljševanje kakovosti storitev in zmanjševanje škodljivih vplivov na okolje, od česar imajo koristi naše stranke, zaposleni ter tudi širše okolje. Največ negativnih vplivov na okolje je s strani proizvodnje. Izboljšave zato uvajamo pretežno na tem področju, se pa zavedamo, da je potrebno izboljšave uvajati tudi na drugih področjih.

Pri odgovornem ravnanju do okolja se zavezujemo, da bomo:

- težili k stalnim izboljšavam in s tem zmanjševali negativni vpliv na okolje,
- izpolnjevali zakonske in druge predpise glede varovanja okolja ter zahteve standarda ISO 14001 in Uredbe EMAS ter druge zahteve, na katere smo sami pristali,
- skrbeli za stalno izobraževanje naših zaposlenih o možnih izboljšavah njihovega delovanja na delovnem mestu ter o primernem ravnanju v primeru izrednih razmer,
- spodbujali naše stranke k izbiri materialov, proizvodov in tehnik, ki so okolju prijaznejši,
- sodelovali, v čim večji meri z organizacijami in kooperanti, ki se prav tako zavzemajo za zmanjševanje negativnih vplivov na okolje,
- zmanjševali nastajanje in povečevali ločevanje odpadkov, povečevali učinkovitost uporabe energije, zmanjševali izpuste CO₂ ter zmanjševali porabo vode,
- si prizadevali za povečanje zamenjave nevarnih z manj nevarnimi kemikalijami,
- odprto komunicirali z javnostjo in zainteresiranimi strankami glede okoljskega delovanja naše organizacije,
- enkrat letno pregledali naše dosežke in predlagali nove izboljšave na področju varstva okolja.

Cilje okoljske politike bomo zasledovali, ne da bi pri tem zanemarili kvaliteto, prilagodljivost in hitro odzivnost našega delovanja. Okoljsko politiko poznajo vsi naši zaposleni in stalni sodelavci podjetja. Aktivnosti zaposlenih ves čas potekajo v smeri izpolnjevanja zastavljenih okoljskih ciljev, katerih osnova je okoljska politika.

Okoljska politika je v sklopu Okoljske izjave javnosti dostopna na spletni strani www.medium.si. Zaposleni so seznanjeni z okoljsko politiko organizacije, najnovejša izdaja le-te je obešena na okoljski tabli, tako da je dostopna vsem zaposlenim.

3.1. Sistem ravnanja z okoljem in ukrepi za izvajanje okoljske politike

V nadaljevanju predstavljamo naš sistem ravnanja z okoljem in ukrepe, s katerimi zasledujemo uresničevanje okoljske politike.

1. Izboljšave

Izboljšave redno uvajamo v naše tehnološke procese. Tudi zaposlene spodbujamo k dajanju predlogov za izboljšave. Zavedamo se, da je v okviru varovanja okolja pomembno zadovoljstvo zaposlenih, strank in drugih zainteresiranih partnerjev.

2. Izpolnjevanje zakonskih in drugih predpisov glede varovanja okolja

Pri našem delovanju nas vodijo zakonski in drugi predpisi glede varovanja okolja ter zahteve standarda ISO 14001 in Uredbe EMAS ter druge zahteve, na katere smo sami pristali. Novosti na področju zakonskih in drugih predpisov spremljamo mesečno. Poznamo in obvladujemo tudi zahteve, ki jih postavljajo naše stranke ali dobavitelji in se na njih tudi primerno odzovemo.

3. Izobraževanje in usposabljanje zaposlenih

Zaposlene redno izobražujemo o področjih, na katerih lahko zmanjšujemo naše vplive na okolje ter jih usposabljammo za pravilno ravnanje v primeru izrednih razmer. Naš cilj je, da zaposleni dobre okoljske prakse prenašajo domov.

4. Spodbujanje naših strank k varovanju okolja

Stranke spodbujamo k uporabi recikliranega papirja in papirja s FSC (Forest Stewardship Council)² in PEFC (Programme for the Endorsement of Forest Certification schemes)³ certifikatom. S prilagojenim oblikovanjem spodbujamo tiskanje s čim manjšim nanosom barv. Z internetno trgovino, v kateri ponujamo okolju prijaznejše izdelke, želimo tovrstno ponudbo združiti na enem mestu in tako našim strankam omogočiti dostop do izdelkov, ki pripomorejo pri ohranjanju okolja.

5. Sodelovanje s podobnimi organizacijami

V čim večji meri sodelujemo s podjetji in organizacijami, ki se prav tako kot mi, zavzemajo za izboljševanje odnosa do okoljske problematike. Z zgledom spodbujamo naše partnerje k odgovornejšemu okoljskemu ravnanju.

6. Zmanjševanje in ločevanje odpadkov, učinkovita uporaba energije, zmanjševanje CO₂ izpustov ter ravnanje z vodo

Zaposlene spodbujamo k ponovni uporabi "odpadkov", predvsem embalaže, s tem zmanjšujemo nastajanje odpadkov. Zaposleni so podučeni o pravilnem ločevanju odpadkov, o tem jih stalno opominjajo tudi informacijske nalepke.

² Les oz. iz njega pridobljen papir, označen z FSC certifikatom, je pridobljen iz trajnostno upravljanih gozdov. Ti gozdovi so upravljeni in izkoriščani tako, da se ohranja njihova biološka raznolikost, produktivnost, regenerativna sposobnost, vitalnost in potencial, z namenom, da se danes in v prihodnje zagotovi njihova pomembna ekološka, ekonomska in socialna funkcija na lokalnem, nacionalnem in globalnem nivoju in da se ekosistemu ne povzroča škoda.

³ PEFC je neodvisna, neprofitna in nevladna organizacija, ki spodbuja trajnostno gospodarjenje z gozdovi ob upoštevanju proizvodnih, ekoloških in socialnih vidikov gospodarjenja.

Nevarne odpadke zbiramo ločeno, za njihov odvoz imamo sklenjeno pogodbo s prevzemniki, ki imajo za rokovanje s takimi vrstami odpadkov pridobljena dovoljenja.

Ves čas skrbimo, da so električne in elektronske naprave v času naše odsotnosti ugasnjene. Za stalno opozarjanje zaposlenih, smo ob porabnike električne energije namestili tudi nalepke s simpatičnimi, opominjajočimi teksti. Za ugašanje luči na stopnišču in pred vhodnimi vrati imamo vgrajene tudi senzorje. Vsako leto posodobimo del naše opreme in tako prispevamo k učinkovitejši uporabi električne energije. Porabo energije spremljamo glede na mesečne izpiske in tako smo stalno seznanjeni s porabo energentov.

Vsako leto izračunamo CO₂ odtis našega podjetja in tako že od leta 2007 spremljamo kakšen je naš ogljični odtis.

Narava naše dejavnosti je taka, da za tehnološke procese ne potrebujemo veliko vode. Potrebujemo jo za vlaženje zraka, razredčevanje kemikalij in čiščenje strojev. Največ vode se porabi v sanitarnih prostorih, kjer z informiranjem zaposlenih poskušamo omejiti porabo vode.

7. Zamenjava nevarnih z manj nevarnimi kemikalijami

Narava naše dejavnosti zahteva tudi uporabo kemikalij. Zavezujemo se, da se bomo v prihodnje, tako kot smo se do sedaj, prizadevali za povečanje zamenjave nevarnih kemikalij z manj nevarnimi kemikalijami. Z digitalnim tiskarskim strojem se izognemo fazi izdelave tiskarskih plošč, kjer se porablja tiskarski razvijalec.

8. Okoljsko komuniciranje

Glede okoljskega delovanja našega podjetja, bomo javnosti in vsem zainteresiranim strankam, redno in pregledno dajali na voljo vse potrebne informacije. Na internetni strani www.medium.si se letno objavlja Okoljska izjava oz. Dopolnitev okoljske izjave, v kateri so objavljeni podatki o okoljski uspešnosti organizacije za preteklo leto. Na spletni strani so objavljeni tudi drugi podatki o okoljskem delovanju organizacije. Predloge zaposlenih, vprašanja in tudi potencialne pritožbe s strani zainteresirane javnosti, spremlja, zbira in nanje odgovarja skrbnica sistema ravnanja z okoljem.

9. Pregled dosežkov in nove izboljšave

Najmanj enkrat letno z notranjo presojo in vodstvenim pregledom preverimo zapisano okoljsko politiko in ugotavljamo ali je naše okoljsko delovanje v skladu z zastavljenimi cilji. V vodstvenem pregledu ugotavljamo ali dosegamo zastavljeno okoljsko uspešnost. V pregledih se ugotavlja, ali so aktivnosti v skladu z zastavljenimi cilji. V primeru ugotovljenih neskladnosti, se sprejmejo korektivni in preventivni ukrepi.

4. OKOLJSKI VIDIKI

Vsaka organizacija s svojim delovanjem vpliva na okolje. Od načina njenega delovanja, pa je odvisno, ali so ti vplivi pozitivni ali negativni.

Okoljski vidiki so elementi dejavnosti in aktivnosti organizacije, njenih izdelkov ali storitev, ki lahko součinkujejo z okoljem. Posledice okoljskih vidikov so vplivi na okolje, ki so lahko ugodni ali neugodni za okolje. Okoljske vidike smo prvič prepoznali v začetnem okoljskem pregledu leta 2008. V začetku leta 2016 pa smo jih s pomočjo naših zaposlenih ponovno opredelili. Pri opredeljevanju smo upoštevali vidik življenjskega cikla.

Faze življenjskega cikla izdelka:

- pridobivanje surovin,
- snovanje in oblikovanje izdelkov,
- proizvodnja in skladiščenje,
- transport / dostava in pakiranje,
- uporaba, shranjevanje,
- obdelava ob koncu življenjske dobe – ponovna uporaba, predelava, recikliranje,
- končna odstranitev.

V Tabeli 1 so naštetni vsi okoljski vidiki in njihovi vplivi na okolje, glede na vidik življenjskega cikla. Med samo uporabo naših izdelkov (tiskovin) ne nastajajo okoljski vidiki. Ob koncu življenjske dobe, pa v primeru če uporabnik z izdelkom pravilno ravna – ga reciklira, so okoljski vplivi na okolje minimalni.

Prepoznane okoljske vidike z metodologijo⁴ ocenimo in tako določimo tiste okoljske vidike, ki so za nas pomembni. Za pomembne okoljske vidike določimo okvirne in izvedbene cilje ter programe za doseganje omenjenih ciljev.

⁴ Kriteriji za ocenjevanje pomembnih okoljskih vidikov so: zakonske in druge zahteve; mnenje zainteresirane javnosti ali lastnikov; ekonomski učinek.

Tabela 1: Okoljski vidiki

Okoljski vidiki	Vpliv na okolje
Neposredni okoljski vidiki	
nastajanje odpadkov	odvisno od nadaljnjega ravnanja
nastajanje nevarnih odpadkov	odvisno od nadaljnjega ravnanja
ravnanje z odpadki	odvisno od nadaljnjega ravnanja
ravnanje z nevarnimi odpadki	odvisno od nadaljnjega ravnanja
emisije snovi v zrak – dejavnost	onesnaževanje zraka
emisije snovi v zrak – kurilna naprava	onesnaževanje zraka
emisije snovi v zrak – prezračevalna naprava	onesnaževanje zraka
raba energentov (električna energija, plin)	izraba naravnih virov
transport / distribucija izdelkov (bencin / dizel)	izraba naravnih virov
raba papirja	izraba naravnih virov
raba vode – količina porabljene vode	izraba naravnih virov
onesnaženost odpadne vode	obremenjevanje vode
uporaba kemikalij	odvisno od vrste kemikalij (hlapnost-zrak, odpadki-skladiščenje in odstr.)
izredne razmere – razlitje kemikalij	možni vplivi na tla, zrak
izredne razmere – požar	možni vplivi na tla, zrak
hrup	povzročanje hrupa
Posredni okoljski vidiki	
spodbujanje strank k nakupu tiskovin iz rec. papirja ali papirja s FSC / PEFC cert.	izraba naravnih virov / okoljska osveščenost
okoljsko izobraževanje	okoljska osveščenost
sodelovanje z okoljsko osveščenimi kooperanti	izraba naravnih virov / okoljska osveščenost

Okoljski vidiki ki smo jih kot pomembne ocenili v aprilu 2016 so:

- raba energentov - električna energija,
- hrup,
- sodelovanje z okoljsko osveščenimi kooperanti (posredni vidik).

Raba električne energije

Največji del električne energije porabijo tiskarski stroji, ostali porabniki električne energije pa so računalniki in ostala električna in elektronska oprema, ki jo uporabljamo v pisarnah ter oblikovanju in pripravi za tisk ter svetila. Z optimizacijo procesov smo zmanjšali porabo električne energije, kar nameravamo izvajati še v prihodnje. Vsako leto posodobimo del elektronske in električne opreme, s čimer zagotavljamo čim boljši izkoristek strojne opreme.

Hrup

Tiskarski stroji so pri svojem delu lahko tudi hrupni. Zato so zaposleni predlagali, da se poišče rešitev za ublažitev hrupa, ki ga oddaja en tiskarski stroj.

Sodelovanje z okoljsko osveščeni kooperanti

Pri posrednih vidikih smo se do sedaj osredotočali predvsem na naše kupce. V letošnjem letu pa smo si zastavili cilj, da ocenimo naše najpomembnejše kooperante. Program ocenjevanja bo izveden v 2 delih; v prvem delu bomo izdelali metodologijo ocenjevanja kooperantov, v drugem delu pa bomo izvedli analizo. Na osnovi pridobljenih podatkov se bomo odločali kakšne bodo naše nadaljnje aktivnosti.

5. OKVIRNI IN IZVEDBENI CILJI TER OKOLJSKA USPEŠNOST ORGANIZACIJE

Za vse okoljske vidike, ki jih opredelimo kot pomembne, si zastavimo okvirne in izvedbene cilje. V nadaljevanju predstavljamo doseganje izvedbenih ciljev v preteklem letu in zastavljene cilje za leto 2016. Okoljsko uspešnost našega podjetja opredeljujejo tudi drugi kazalniki, ki jih prav tako predstavljamo.

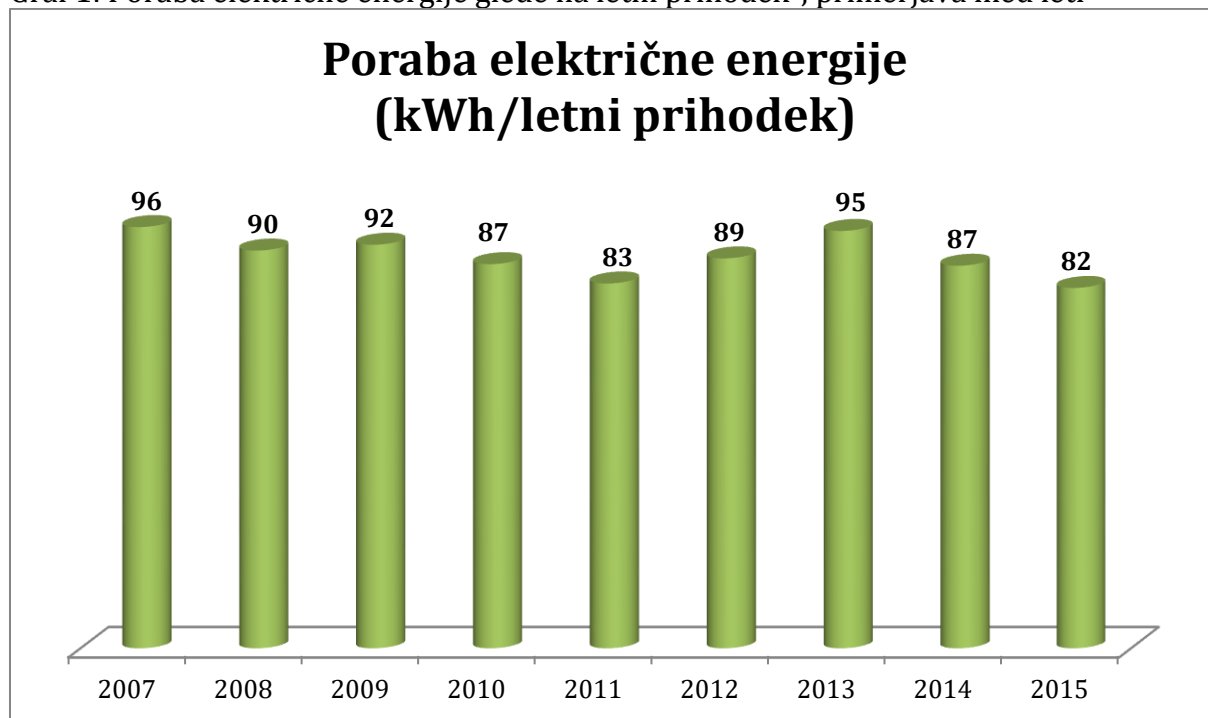
5.1. Poraba električne energije

Največ električne energije porabi strojna oprema, ki jo potrebujemo za opravljanje naše glavne dejavnosti – tisk. Glavni porabnik so tiskarski stroji in druga strojna oprema. Vsako leto posodobimo del naše opreme, v letu 2015 smo kupili novejši rezalni stroj za razrez papirja. V Tabeli 2 je predstavljena poraba električne energije glede na letni prihodek⁴.

Tabela 2: Poraba električne energije glede na letni prihodek⁵, primerjava med leti

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	Cilj 2015	2015	Cilj 2016
Poraba električne energije (kWh/ letni prihodek)	96	90	92	87	83	89	95	87	87	82	82

Graf 1: Poraba električne energije glede na letni prihodek⁴, primerjava med leti

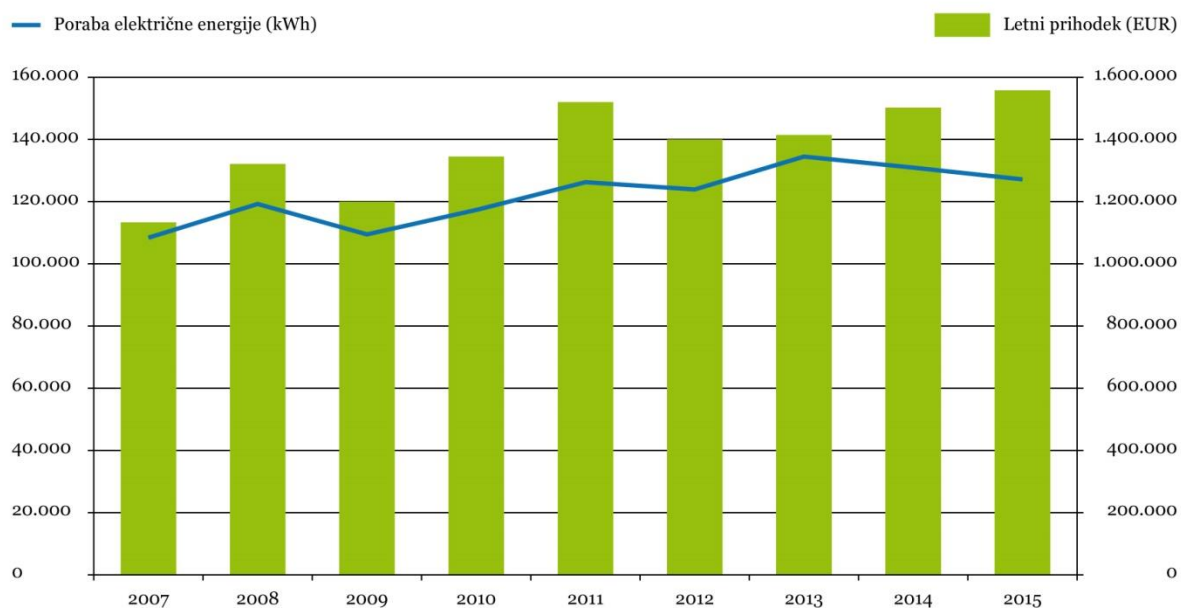
⁵ Letni prihodek je izražen v tisočih EUR.

Kot cilj, smo si za leto 2015, zadali ohranitev porabe električne energije glede na letni prihodek v primerjavi z letom 2014. Ta cilj smo uspeli preseči, saj se je poraba električne energije glede na letni prihodek znižala pod raven iz leta 2011 in je najnižja izmed vseh let, odkar spremljamo ta kazalnik. Razlog za izboljšanje kazalnika, je po našem mnenju, stalna posodobitev strojne opreme in v lanskem letu tudi donosnejši posli.

Z Grafom 2 prikazujemo porabo električne energije (črta) in prihodek podjetja (stolpci) preko let. Graf prikazuje, da sta se med letoma 2007 in 2011 poraba električne energije in letni prihodek sorazmerno povečevala oz. zniževala. Med letoma 2012 in 2013 pa je bila porast porabe električne energije večja kot porast prihodka. V letu 2014 je prišlo do povišanja prihodka, glede na leto prej in hkratnega znižanja porabe električne energije. V letu 2015 je bil trend iz leta 2014 še bolj izrazit. Letni prihodki so se glede na leto prej še povišali, poraba električne energije pa se je znižala.

Naše mnenje je, da na racionalnejšo rabo energije vpliva stalna posodobitev naše opreme in donosnejši posli v letu 2015.

Graf 2: Prikaz absolutne porabe električne energije in letnih prihodkov preko let

5.2. Spodbujanje strank k nakupu tiskovin iz recikliranega papirja ali papirja s FSC/PEFC certifikatom

Ta posredni vidik spremljamo od leta 2010, opazuje se delež nabavljenega papirja s FSC in PEFC certifikatom in recikliranega papirja glede na celotno količino kupljenega papirja.

V letošnjem letu smo spremenili kazalnik. V preteklih letih smo opazovali odstotek papirja s FSC in PEFC certifikatom in odstotek recikliranega papirja – glede na celoten uporabljen papir (od celotnega nabavljenega papirja je bil odštet odpadni papir). Od letošnjega leta naprej bomo spremljali odstotek recikliranega papirja in papirja s FSC in PEFC certifikatom glede na celotno količino kupljenega papirja.

Tabela 3: Odstotek recikliranega papirja in papirja s FSC in PEFC certifikatom glede na celotno količino kupljenega papirja

	2010	2011	2012	2013	2014	Cilj 2015	2015
Recikliran papir	7%	7%	5%	3%	2%	2%	3%
FSC in PEFC papir	23%	23%	49%	44%	48%	48%	56%

Za leto 2015 smo si zadali, da ohranimo nabavljeni delež papirjev kot v letu 2014. Pri recikliranem papirju, se je delež v letu 2015 v primerjavi z letom 2014 malenkostno povečal.

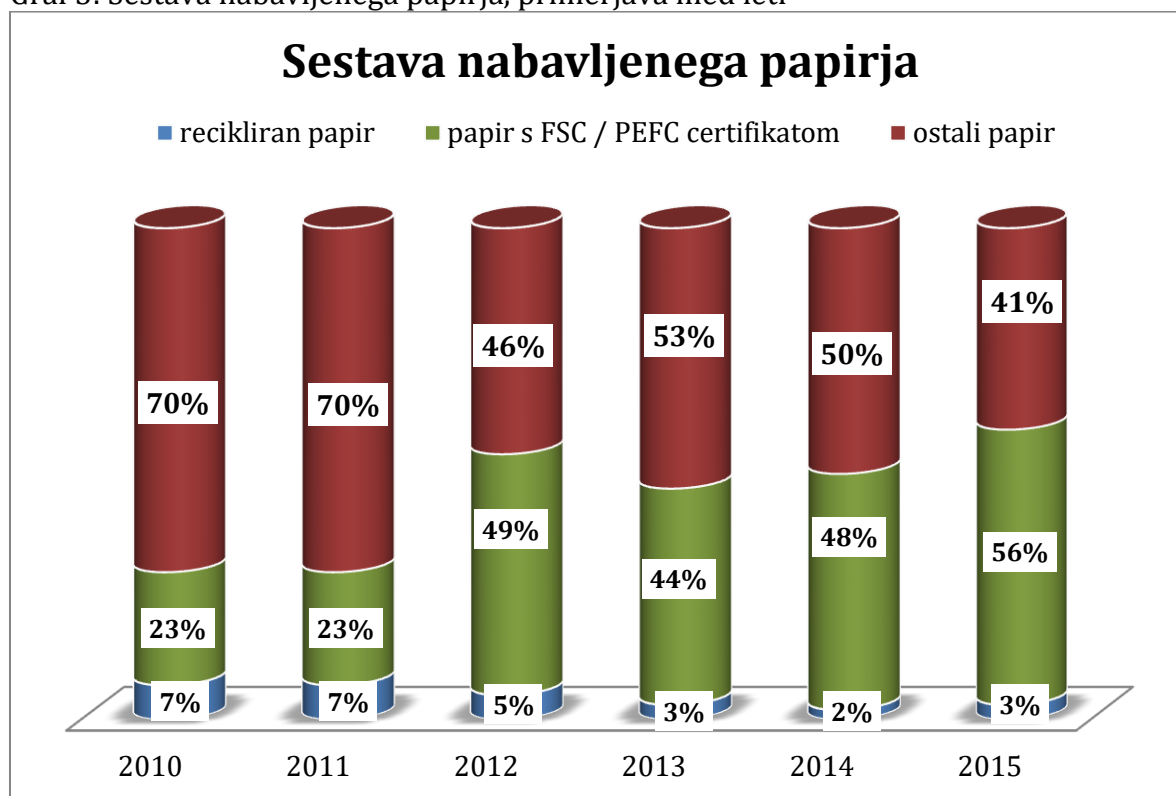
Tudi pri deležu papirja s FSC IN PEFC certifikatom, smo zastavljeni cilj za leto 2015 presegli. Delež papirja s FSC in PEFC certifikatom se je v primerjavi z letom 2014 povečal za slabih 18%.

V letu 2015 smo izvedli naslednje zastavljene aktivnosti:

- Kot vsako leto, smo oblikovali in natisnili kolekcijo lastnih koledarjev in rokovnikov. Del kolekcije je bil tiskan na papirju s FSC ali PEFC certifikatom, drugi del pa na recikliranem papirju.
- Stranke spodbujamo k uporabi recikliranega papirja in papirja s FSC oz. PEFC certifikatom, saj jih pri vsaki ponudbi obveščamo o možnosti tiskanja na okolju prijaznejše papirje – prav tako jih pojasnimo, da so razlike v ceni minimalne.
- V septembru smo izvedli promocijo podjetja na sejmu Herbstmesse v Celovcu.

Za leto 2016 ta posredni vidik nismo prepoznali kot pomemben, zato ga bomo v prihodnje le spremljali.

Graf 3: Sestava nabavljenega papirja, primerjava med leti

Za leto 2014 smo si zastavili, da ugotovimo, kolikšen delež kupljenega papirja, ima tudi certifikat okoljske marjetice. "Okoljska marjetica je znak Evropske unije za varstvo okolja in zagotavlja, da imajo izdelki in storitve v primerjavi z istovrstnimi izdelki, manjše negativne vplive na okolje. Za pridobitev okoljske marjetice morajo izdelki in storitve izpolnjevati visoke okoljske standarde in visoka merila glede uporabnost."⁶

Izmed petih dobaviteljev papirja, v letih 2014 in 2015 samo en dobavitelj vodi evidenco, iz katere je razviden tudi znak okoljske marjetice.

Še vedno smo pozorni tudi pri nabavi necertificiranih papirjev. Želimo, da je papir evropskega porekla, saj tona papirja pripeljanega iz vzhoda pomeni dodatnih 300 kg CO₂⁷.

⁶ Vir: <http://www.lep-planet.si/2010/07/okoljska-marjetica-ecolabel-simbol-za-okolje/>

⁷ Vir: E. Gentil, A. Potter in A. Boldrin (2008) ter www.umanotera.si

5.3. Drugi kazalniki okoljske uspešnosti

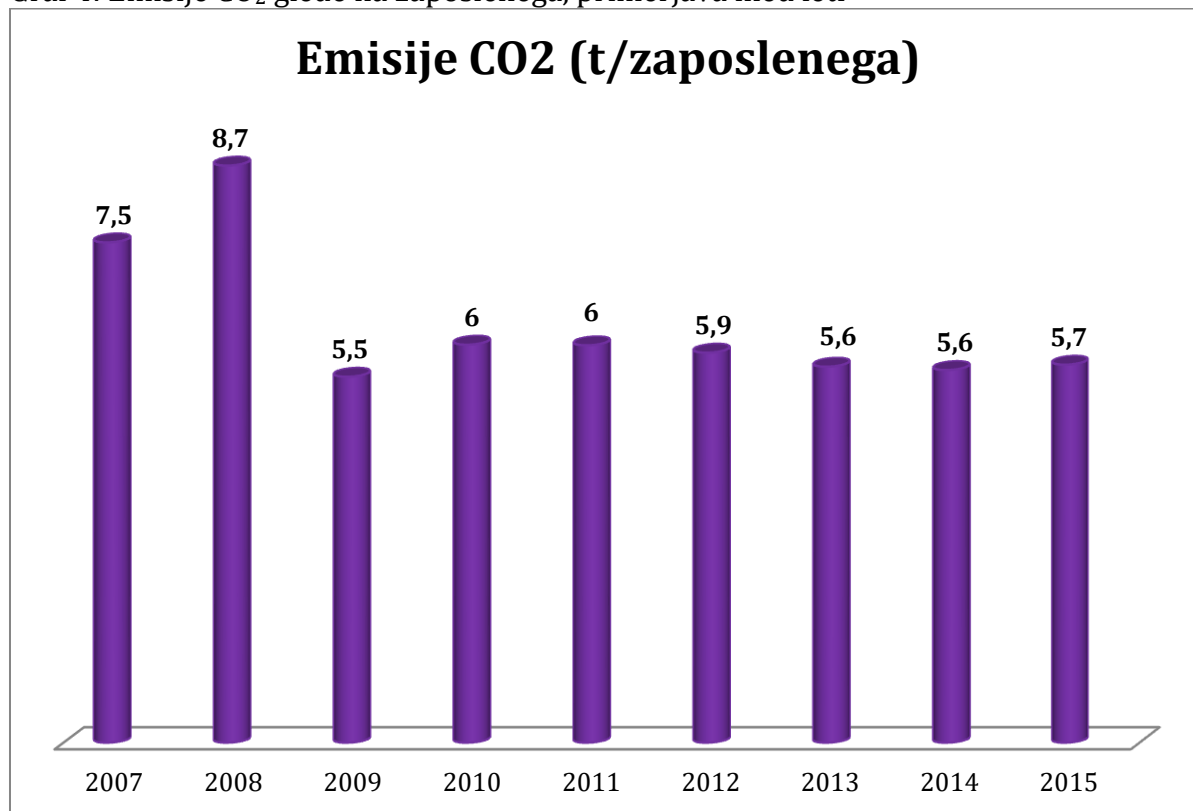
5.3.1. Emisije snovi v zrak

Naš ogljični odtis izračunavamo od leta 2007. Ker so izpusti CO₂ na zaposlenega že od leta 2009 na skoraj isti ravni, ta kazalnik sedaj le spremljamo. Metodologijo izračunavanja CO₂ odtisa smo povzeli po Umanoteri, Slovenski fundaciji za trajnostni razvoj. Pri izračunu CO₂ odtisa upoštevamo podatke o porabi električne energije, porabi energije za ogrevanje (zemeljski plin), porabi goriva za prevoze na delo in službene prevoze ter porabi papirja v pisarnah.

Tabela 4: Emisije CO₂ glede na zaposlenega

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Emisije CO ₂ (t/zaposlenega)	7,5	8,7	5,5	6	6	5,9	5,6	5,6	5,7

Graf 4: Emisije CO₂ glede na zaposlenega, primerjava med leti

5.3.2. Poraba vode

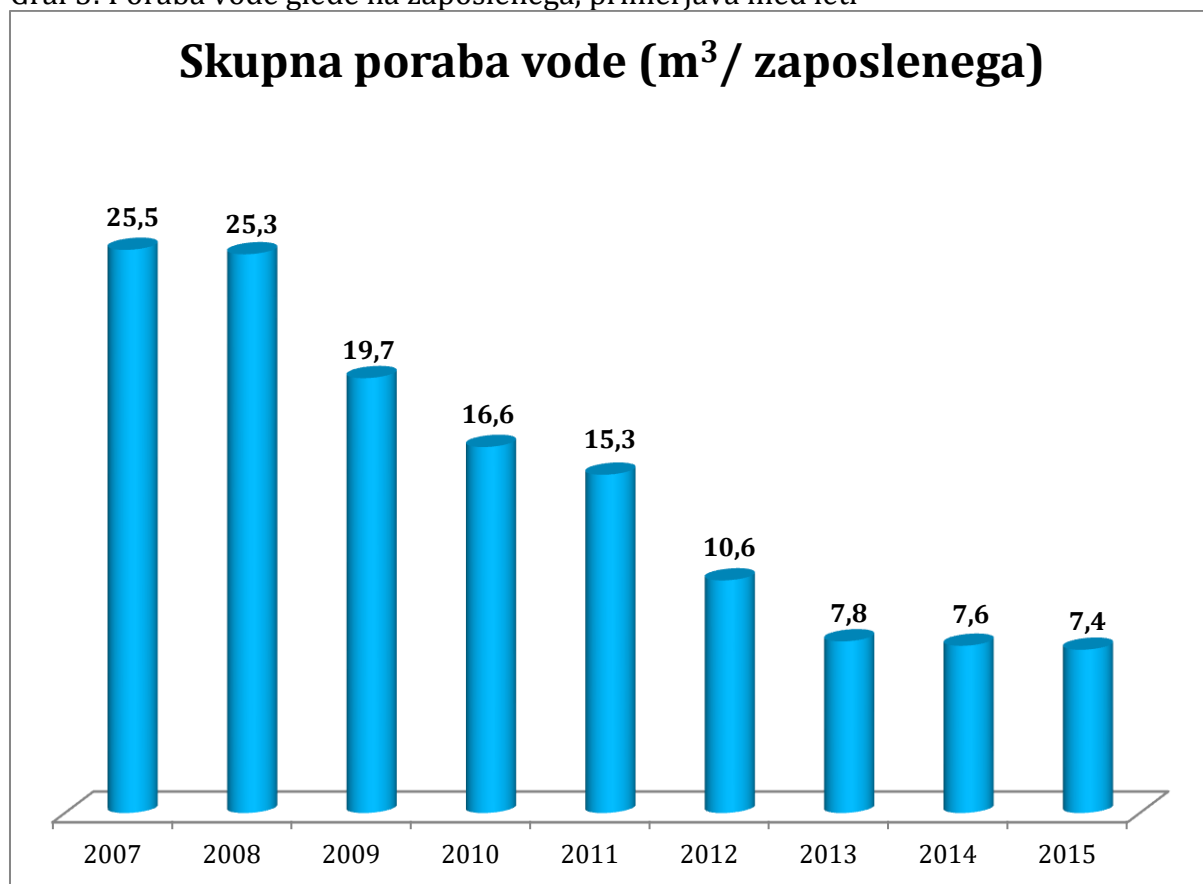
Pri porabi vode prikazujemo kazalnik porabe vode na zaposlenega, saj v tehnoloških procesih vodo rabimo le v manjših količinah. Največ je se uporabi v sanitarnih prostorih.

Od kar spremljamo porabo vode, smo porabo vode na zaposlenega zmanjšali za dobrih 70 %.

Tabela 5: Poraba vode

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Skupna poraba vode (m ³ /zaposlenega)	25,5	25,3	19,7	16,6	15,3	10,6	7,8	7,6	7,4

Graf 5: Poraba vode glede na zaposlenega, primerjava med leti

5.3.3. Nastajanje odpadnega papirja

Za izdelavo tiskovin nabavljamo velike pole papirja (70x100 cm, 90x64 cm...), ki jih potem z rezalnim strojem sami razrežemo na različne dimenzije – odvisno od posameznega naročila. Strankam svetujemo kateri formati papirja nudijo najboljši izkoristek, na končno odločitev stranke pa nimamo vpliva. Če so ostanki papirja iz razreza še dovolj veliki jih podarimo vrtec, šolam ali drugim zavodom, ki jih uporabijo za umetniško ustvarjanje. Odpadni papir pa v dveh kontejnerjih zbiramo pred podjetjem. Ko sta le-ta polna, naročimo odvoz.

Tabela 6: Nastajanje odpadnega papirja

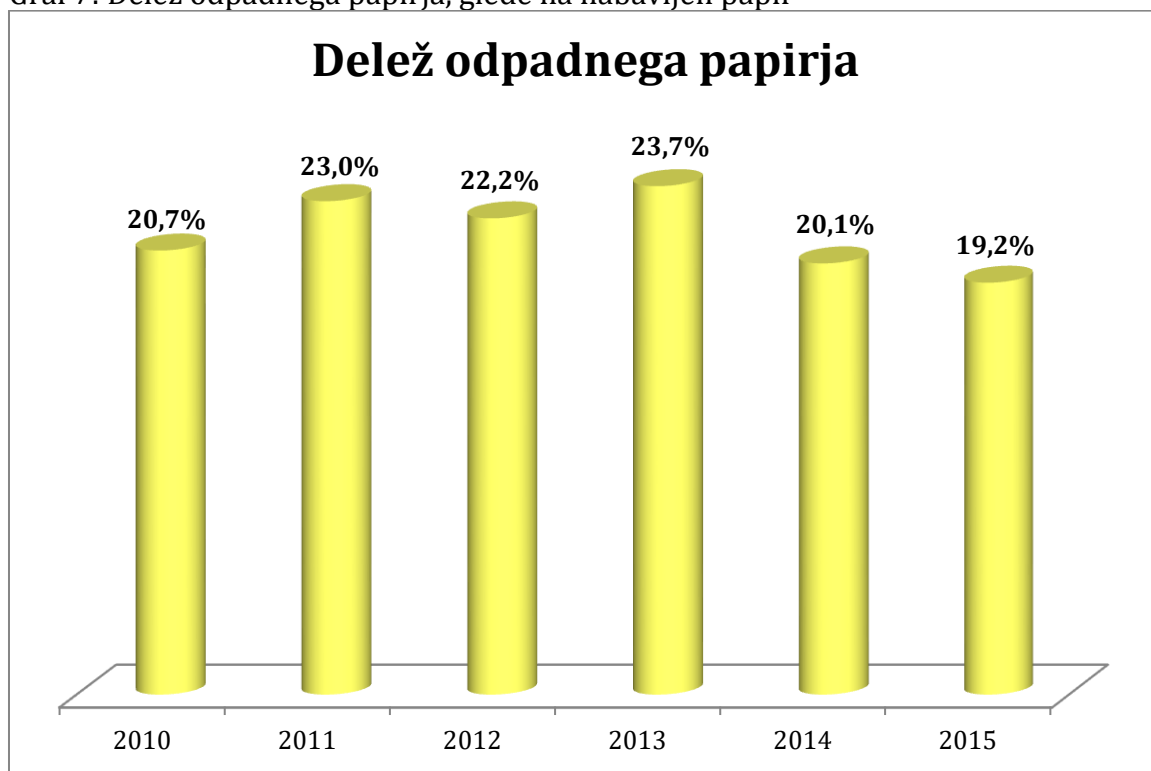
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Nastajanje odpadnega papirja (kg)	33.640	36.184	32.934	34.560	47.380	42.140	48.920	44.624	42.758

Graf 6: Nastajanje odpadnega papirja, primerjava med leti

Graf 7 prikazuje delež odpadnega papirja, glede na nabavljen papir.

Graf 7: Delež odpadnega papirja, glede na nabavljen papir

5.3.4. Nastajanje mešanih odpadkov

Tabela 7: Nastajanje mešanih odpadkov

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Nastajanje mešanih odpadkov (kg)	5.576	5.735	2.230	1.800	1.593	1.593	1.593	1.434	1.434

Graf 8: Nastajanje mešanih odpadkov, primerjava med leti

5.3.5. Nastajanje nevarnih odpadkov

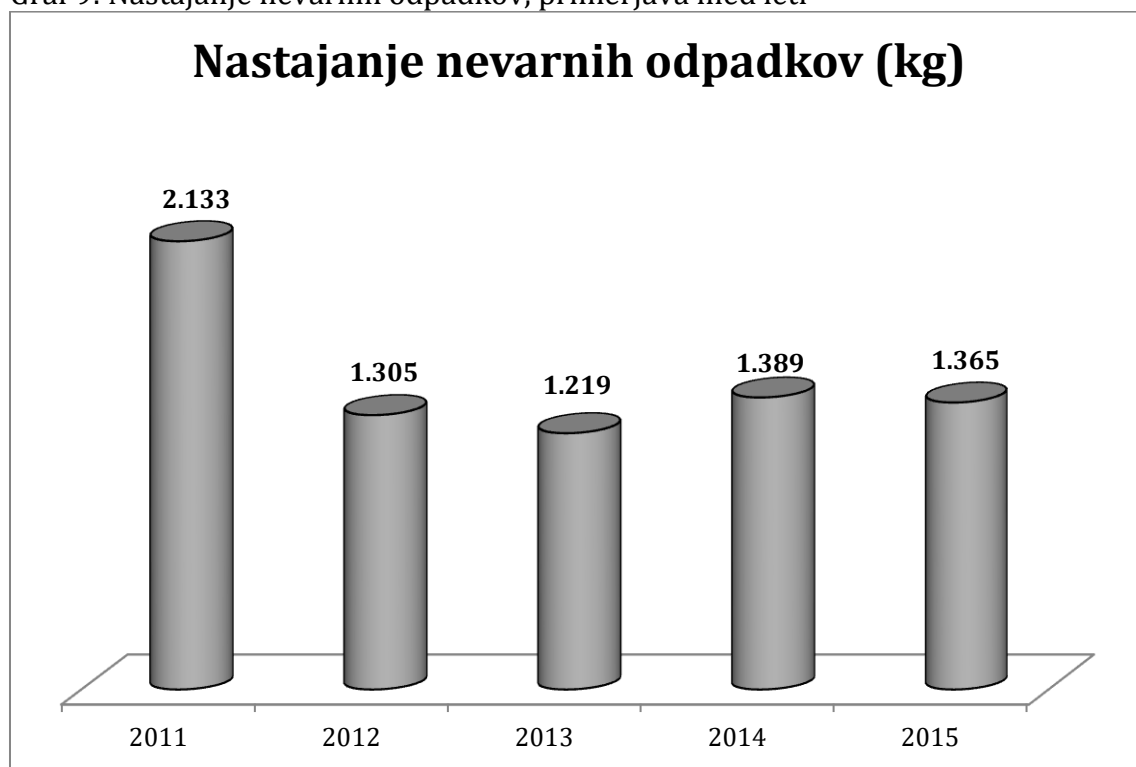
Od leta 2011 spremljajmo nastajanje nevarnih odpadkov. K nevarnim odpadkom so šteti vsi odpadki, ki imajo poleg številke odpadka še simbol *.

V letu 2015 smo namestili nov stroj XR-1200F, ki odpadni razvijalec (ki nastane v postopku razvijanja CTP plošč), loči na koncentriran odpadni razvijalec in vodo. Pričeli smo ga uporabljati v začetku leta 2016.

Tabela 8: Nastajanje nevarnih odpadkov

	2011	2012	2013	2014	2015
Nastajanje nevarnih odpadkov (kg)	2.133	1.305	1.219	1.389	1.365

Graf 9: Nastajanje nevarnih odpadkov, primerjava med leti

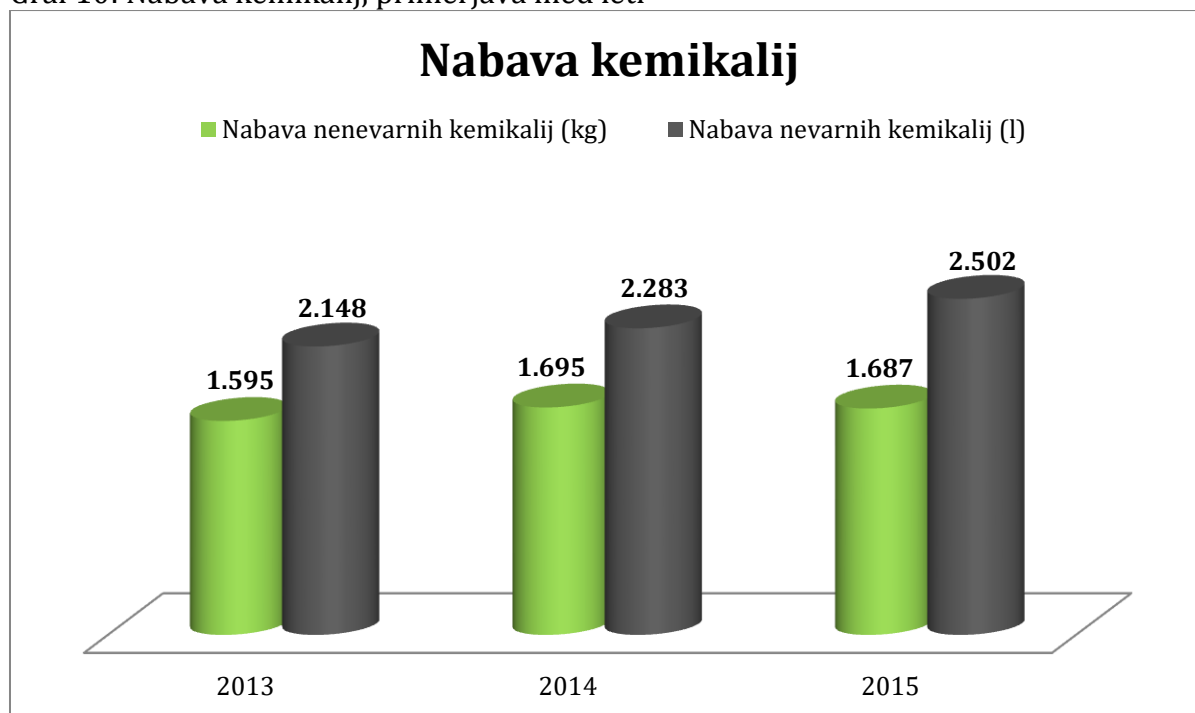

5.3.6. Količina nabavljenih kemikalij

Tabela 9: Nabava kemikalij

	2013	2014	2015
Nabava nenevarnih kemikalij (kg)	1.595	1.695	1.687
Nabava nevarnih kemikalij (l)	2.148	2.283	2.502

Graf 10: Nabava kemikalij, primerjava med leti

Kemikalije glede na njihove lastnosti, opredeljene v varnostih listih, ločimo na nenevarne in nevarne.

Med nenevarnimi kemikalijami največji delež predstavljajo barve za offset in digitalni tisk. V manjših količinah pa še kemikalije, ki so potrebne za izdelavo CTP plošč in za dodatek pri tisku.

Med nevarnimi kemikalijami največji delež predstavljajo preparati za pripravo vlažilne vode⁸ (izopropilni alkohol), preparati za izmivanje in čiščenje, razvijalec (za izdelavo CTP plošč)⁹ ter v manjših količinah še druge kemikalije.

⁸ Sestava vlažilne vode vpliva na kakovost odtisa. Preparati za pripravo vlažilne vode zmanjšujejo površinsko napetost in omogočajo tisk z manj vode. Le-ti vsebujejo sestavine, ki vzdržujejo stabilno pH-vrednost od 4,50 do 5,50.

⁹ V tiskarskih strojih je potrebno izvajati vzdrževanje gumi valjev in odtisnih gum s kakovostnimi sredstvi, ki ustrezno regenerirajo in obenem podaljšujejo življenjsko dobo le-teh. Poleg rednega vsakodnevnega čiščenja je potrebno še globinsko čiščenje valjev, ki odpira pore in iz njih odstranjuje ostanke barve. Površina gume postane zopet prožna in pripravljena za kakovosten tisk (Vir: www.cinkarna.si).

6. IZPOLNJEVANJE ZAKONSKIH IN DRUGIH ZAHTEV

Delovanje podjetja je skladno z zakonskimi zahtevami, posebnih dovoljenj ne potrebujemo.

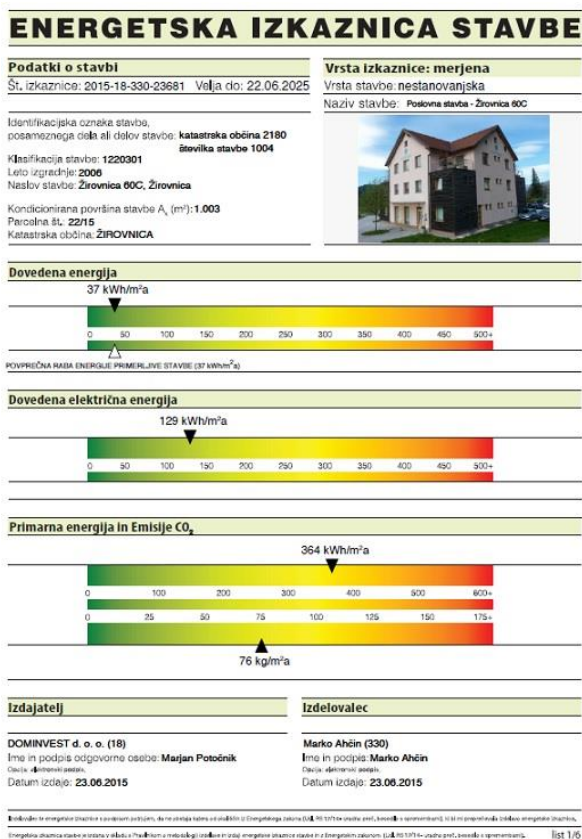
Vsako leto moramo izvesti meritev emisij snovi v zrak na mali kurilni napravi. Letni pregled in meritve so bile izvedene v aprilu 2015. Na osnovi pregleda je bilo napisano *Poročilo o rednem letnem strokovnem pregledu (Dimnikarstvo Primož Rauter, 21.5.2015).*

Letno poročilo o ravnanju z odpadki za leto 2014 smo na ARSO poslali do zahtevanega roka (31.3.2015). Načrt gospodarjenja z odpadki smo posodobili, prav tako smo v zahtevanih rokih posodobili Evidenco o nastajanju odpadkov.

Vso odpadno vodo smo v letu 2015 zbirali v pretočni greznici, katere vsebina se občasno odpelje preko javnega komunalnega podjetja na čiščenje CČN Jesenice. V letu 2010 smo na lastno pobudo (ker smo se zanimali, ali je za takšno odpadno vodo potrebna lastna filtrirna naprava) izvedli "Meritev – analizo parametrov odpadne vode" (Zavod za zdravstveno varstvo Kranj, 3.5.2010), katere zaključki so bili, da "gre za manjše količine odpadne vode in s tem manjše letne količine nevarnih snovi ter za razgradljivo odpadno vodo." Na ta način so bile izpolnjene zahteve Uredbe o emisiji snovi in toplote pri odvajanju odpadnih vod v vode in javno kanalizacijo.

V letu 2015 smo naročili izdelavo energetske izkaznice Št. izkaznice: 2015-18-330-23681.

Kot prvi ukrep je predlagana vgradnja fotovoltaičnih celic na JZ strešini in morebiti tudi fasadi. Ukrep je izbran, ker je stavba ugodno orientirana (JZ) in locirana na sončni lokaciji brez večjih ovir, ki bi povzročale senčenje. S tem ukrepom bi povečali izrabo obnovljivih virov v stavbi in zagotovili del električne energije, ki jo stavba rabi za delovanje. Ocenjena vračilna doba je sicer dokaj dolga (več kot 10 let), vendar je ukrep s stališča trajnostne gradnje in spodbujanja obnovljivih virov energije smiseln.

Slika 5: Energetska izkaznica

7. KOMUNICIRANJE

7.1. Zunanje komuniciranje

Veliko informacij o delovanju našega podjetja je dostopnih preko spletne strani www.medium.si, kjer vsako leto objavimo tudi Okoljsko izjavo oz. Dopolnitev okoljske izjave za preteklo leto.

V februarju je direktor Miran Dolar predstavil naša okoljska certifikata na SIQ srečanju. V septembru se je udeležil srečanja članov Zelenega omrežja.

Svoje prispevke smo objavili v Novicah Občine Žirovnica (Spomladansko čiščenje z naravnimi čistili, marec 2015 in Etična potrošnja, november 2015), v reviji EOL (Koledarji, november 2015) in na spletni strani Eko dežela (PR članek, september 2015).

Glede okoljskega delovanja podjetja še nismo imeli nobenih pritožb. Pripombe, pohvale in vprašanja o okoljskem delovanju sprejema, beleži in nadaljnje ukrepa skrbnica SRO. V letu 2015 nismo zabeležili nobenega vprašanja glede našega okoljskega delovanja.

7.2. Notranje komuniciranje in usposabljanje

Notranje komuniciranje z zaposlenimi poteka na delovnih mestih, če je potrebno se skliče poseben sestanek. Manj obširne novosti in okoljske novičke se obešajo na okoljsko tablo, ki je nameščena v tiskarni. Zaposleni lahko na okoljski tabli objavijo svoje predloge, mnenja... Vsak izmed zaposlenih ima svojo "Osebno izkaznico EMAS, ISO 14001", na kateri so zapisane delovne prakse in odgovornosti v SRO. V lanskem letu zaposleni niso predlagali nobene aktivnosti.

Notranje usposabljanje zaposlenih izvajata direktor Miran Dolar ali skrbnica SRO Mirjam Fain. Zunanje usposabljanje pa izvajajo za to usposobljeni izvajalci.

V letu 2015 smo izvedli notranje usposabljanje: predstavitev *Dopolnitve okoljske izjave za leto 2014* za vse zaposlene in dva zunanja usposabljanja – za varno delo in varstvo pred požarom.

Z zaposlenimi smo v letu 2015 izvedli že peto zaporedno akcijo S kolesom v službo. V teh letih smo skupaj prekolesarili 12.700 km. Razdalja je enaka, kot če bi se odpravili skoraj trikrat do Moskve in nazaj.

Našega najboljšega kolesarja v letu 2015 - Borisa – smo nagradili z novo jakno s personaliziranim dotiskom. Boris se skoraj vsakodnevno pripelje v službo z električnim kolesom, na kar namiguje napis na sofshellu: *Mi trije smo najboljši par.*

Slika 6: Nagrada za najbolj vztrajnega kolesarja v letu 2015

8. IZREDNE RAZMERE

Glede na našo naravo dela smo kot najbolj verjetni opredelili dve nesreči; razlitje kemikalij in požar. V zadnjem letu (in tudi prej) ni prišlo do izrednih razmer.

Za vsako izmed omenjenih nesreč, smo zapisali in tudi izvajamo preventivne in aktivne ukrepe.

Za komuniciranje z javnostjo glede izrednih razmer je zadolžen direktor, ki edini lahko potrdi resničnost informacij.

Izjava okoljskega preveritelja o dejavnostih preverjanja in potrjevanja št. O-005

Slovenski institut za kakovost in meroslovje,
z registracijsko številko okoljskega preveritelja SI-V-0001,
akreditirani za preverjanje dejavnosti organizacije (NACE: 18.01),

izjavlja, da smo preverili, ali organizacija

MEDIUM d.o.o.
Žirovnica 60 C, 4274 Žirovnica

izpolnjuje vse zahteve Uredbe (ES) št. 1221/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. novembra 2009 o prostovoljnem sodelovanju organizacij v Sistemu Skupnosti za okoljsko ravnanje in presojo (EMAS).

S podpisom tega dokumenta izjavljamo, da:

- sta bila preverjanje in potrjevanje izpeljana popolnoma v skladu z zahtevami Uredbe (ES) št. 1221/2009;
- rezultati preverjanja potrjujejo, da ni dokaza o neskladnosti z veljavnimi zakonskimi zahtevami v zvezi z okoljem;
- podatki in informacije iz okoljske izjave »**Okoljska izjava za leto 2015 Medium d.o.o., junij 2016**« podajajo zanesljivo, verodostojno in pravilno sliko o vseh dejavnostih organizacije v obsegu, navedenem v okoljski izjavi

Ta dokument ni enakovreden registraciji EMAS. Registracijo EMAS lahko podeli le pristojni organ na podlagi Uredbe (ES) št. 1221/2009. Ta dokument se pri sporočanju javnosti ne uporablja samostojno.

Datum validacije: 2010-07-21

Izdaja: 05/2016-06-17

Velja do: 2019-08-31

Igor Likar:
Direktor SIQ

**SLOVENSKA
AKREDITACIJA**
Uredba (ES) št. 1221/2009
SI-V-0001

Na podlagi tretjega odstavka 14. člena Uredbe o organih v sestavi ministrstev (Uradni list RS, št. 35/15 in 62/15) in 179. člena Zakona o splošnem upravnem postopku (Uradni list RS, št. 24/06-UPB2, 105/06-ZUS-1, 126/07, 65/08, 47/09 Odl.US: U-I-54/06-32 (48/09 popr.), 8/10 in 82/13) izdaja Agencija Republike Slovenije za okolje

POTRDILO O REGISTRACIJI V SISTEMU EMAS

1. Organizacija:

Medium, d.o.o., Žirovnica 60c, 4274 Žirovnica

2. Obseg registracije:

- Žirovnica 60c, 4274 Žirovnica

Dejavnost iz standardne klasifikacije dejavnosti:

18.120 Drugo tiskanje

3. Registracijska številka organizacije v sistemu EMAS:

SI-00005

4. Datum vključitve v EMAS: **31.1.2011**

5. Registracija velja do: **31.1.2020**

Številka: 35400-327/2016
Ljubljana, 9.12.2016

Joško Knez
generalni direktor